

R.M.I.40

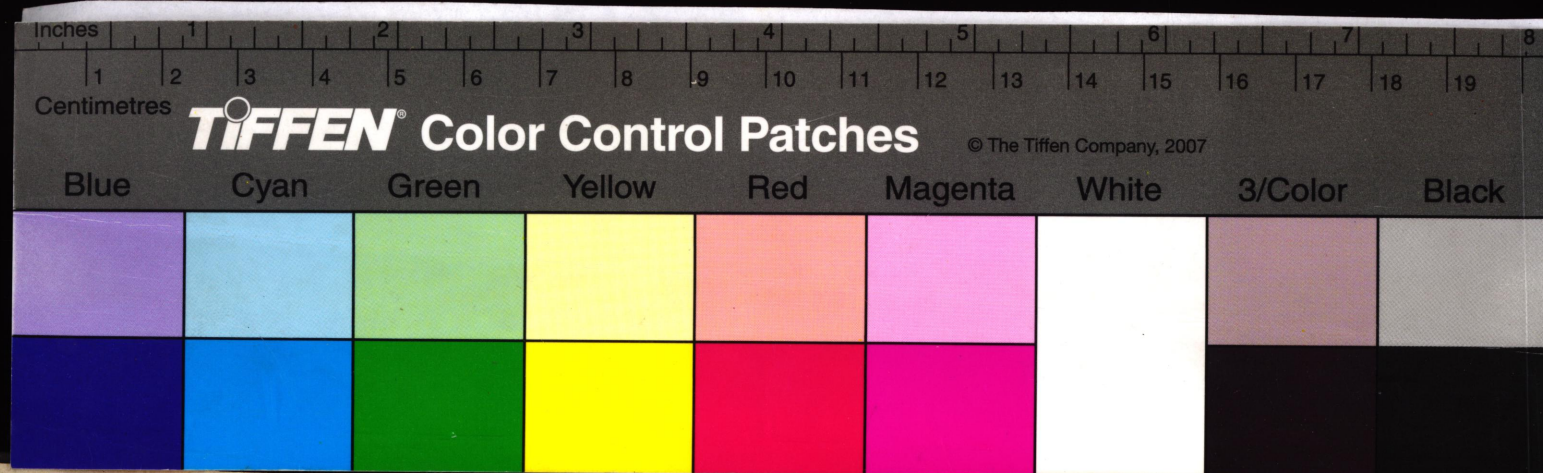
175

Ilosvai:
Ptolomeus
király
historiája

Kolozsvár

1588

175
HISTORIA
Regis Ptolomei Phi

LADELPHI, QVOMODO MOSIS
quinq; libros per Septuaginta duos in-
terprates ex Hēbraico sermone
in Græcum transferri
curauit.

Az Az

Ptolomeus Kiraly=

NAC HISTORIAYA, MIKÉPPEN
AZ MOISESNEC EOT KEONYVET NAGY
költséggel, hetuen két Tolmác
által Sido nyelűből Görög-
re fordittatà.

NYOMTATTATOT COLOSVARAT

1. 5. 88. Eftendőben,

175

HISTORIA Regis Ptolomei Phi

LADELPHI, QVOMODO MOSIS
quinq; libros per Septuaginta duos in-
terprætes ex Hebraico sermone
in Græcum transferri
curauit.

Az Az

Ptolomeus Kiraly=

NAC HISTORIAYA, MIKÉPPEN
AZ MOISESNEC EOT KEONYVET NAGY
költséggel, hetuen két Tolmác
által Sido nyelüből Görög-
re fordittatà.

NYOMTATTATOT COLOSVARAT
1. 5. 88. Efstendőben,

OKbor bótunc az réghi nagy údókról,
Kiualtképpen Világ biro Sandorról,
Cyrus Királyrol, és Nabuchodonozorrol
Ezek vtán meg lőt ieles dolgokról.

Emlekőzzűnc most egy réghi údóról,
Ptolomeus Philadelphus Királyról,
Hetuenkét Sido mester tolmáczoikrol,
Moyfes Törűenyéneec tolmaczolafáról.
Ptolomeus hetuenkét kérdéséről,
Az kérdésre hetuenkét feleletről,
Tanulágot vehetneec Vrac erről,
Ha meg halgatnayác az rébégsegtől.

Történec hogy Alexander meg hala,
Birodalma ot négy Királyra álla,
Calsander Macedoniat valasta,
Antigonus kis Asiat valasta.

Veué Seleucus Syriat magánac,
Ptolomeus lön Vra Egyptomnac,
Ettől foguán Királyit Egyptomnac,
Neueziec és mongyac Ptolomeusnac.

Azert ez nagy hatalmas Király vala,
Ierusalemis meg vötte vala,
Soc fántalan Sidót rabbà töt vala,
Első Ptolomeus Király cz vala.

Gyakran Király ezen bänkodic vala,
Felelece neki magtalan vala,

Végre Királt Istén iauáual látá,
Egy szép Fiu magzattal ötet látá.

Igen örüle Király ő kis fiának,
Neuezteté ötet Philadelphusnac,
Testamentumába hagyá Országának,
Holta után hogy Fiát valasztanayác.

Negyuen estendeiglen birta vala,
Egyptomot, végre vgy meg holt vala,
Philadelphus húsi Estendős még vala,
Mondhatatlan bölcz eses iffiu vala.

Tudós embereket ő szeret vala,
Iő Könyueket szeret és kedvel vala,
Egy tudós bölcz ember költőc él vala,
Phalercus Demeternec afit hiyác vala.

Az Királynac fő tanácsza ez vala,
Gyermeklégeben Doctora ez vala,
Király sántalan Könyueket gyűt vala,
Kiket az Könyvtartóban rakat vala.

Diczi retes lőn Királynac sándéka,
Világ serte Könyuekért el boczata,
Kiket akar rakni Könyvtartoyában,
Világon ne lenne már annac másza.

Vrac ha nem bánnátoc egyet sólnéc,
Hazatokban minap séllel tekintéc,
Sohól en csak egy Könyuet sem láthatéc,
Pintős serlegöt Oxstáblát láthatéc.

Olly

Olly igen féltéc tő lām az Papfagtúl,
Hogy nem tanultoc az Pogán Királytúl,
Az vitéség még lehet az Pennátúl,
Bár ne félnetőc így az Bibliátúl.

Vala egykor Doctossal az Tárházban,
Király kérdé hány Köny az Könyvtartóban,
Két száz ezért monda lenni Tárházban,
Őt száz ezer lenne rövid napokban.

Est monda Doctor ottan az Királynac,
Meg boczásson felségöd nekem szolgálac,
Drága Könyueket értem im az Sidoknac,
Élő isten törvényénec kit mondac.

Rolla gongya legyen te Felségednec,
Tárházadban azokis it legyenec,
Monda Király fűkféleg hogy it legyenec,
Semmit ne keduez ebben en kinczemnec.

Tanácsmat ha Felséged be vécsi,
Doctor mongya, Sidót nem minden érti,
Görögül fűkféleg volna tolmáczolni,
Erről az fő Papnac kellene irni.

Eo tölle ieles Tolmáczokat kérni,
Kiknec Sidoul Görögül kellene tudni,
Az fő Papnac aiándéket küldeni,
Így kel az Istén Könyuet tölle kérni.

Nagyon halgattya Király mind ezeket,
Ioua hagyá minden iő befedeket,

A 3

El

El tókellé hogy ő az Szent Könyvet,
Ki kéreti és tolmaczoltattya őket.

Túl más felől Királynac Komornyika,
Aristeas neue, Királynac ilyen szóla,
Felfégednec bizony ió keuanfága,
De egy dolog által ál ez dologban.

Vagyon az Sidóknac erős Istenőc,
Ki az törüent adta csak önékiőc,
Kit neuezünk hiiuunc mi Iupiternec,
Mert az mi eleinktől vgy értőtűc.

Oh melly czudalatos az Ember dolga,
Az ió szabadságot igen iauallya,
Az fogtságot de halálig vtállya,
Igy vagyon Vram az Sidóknac dolga.

Lám iól tudod Vram te orfágodban,
Sántalan soc Sido vagyon rabfágban,
Kiket Aryád hozot ide rabfágban,
Kiért vadnac Sidóc tudom bánatban.

Velöm semmi nem kél keuanfágodban,
Vram kegyelmes légy, főloc bistomban,
Migh Sidóc it lésnec ez nagy fogfágban,
Tekincz segényeket nyauallyaiokban.

Meg ad azért Vram szabadságokat,
Az nagy Isten érte ad minden iókat,
Az vtán küld be bár Oratoridat,
Bizuást keryed Könyvet és Tolmaczokat.

Igen

Igen halgat Király, kérdötte vala;
Vallyon smennyi volna az foglyoc fáma,
Az tanáczoć közzül eggyic így főla,
Sáz ezer fogolynac nem volna hea.

Nem tetrzéc soc volna Ptolomeufnac,
Besédet fogadà ió tanaczánac,
Egy nagy lakodalmot ő fogainac,
Szerze, szabadfágot ada Sidóknac.

Az Magyar orfágban, és ben Erdélyben,
Királynál, Vraknal soc tanacz vagyon,
Azért minden ember vgy tanaczollyon,
Tanaczáual segént ne nyomoriczon.

Czodállatos dolgot minap hallottam,
Egy Vr tanaczától meg iszonyottam,
Sóla, légy lator migh iffiu vagy, Vram,
Az málet te vedel, bár mind en réám.

Vai te gonosf tanacz, ki az Istenec
Ellensége vagy te az segényeknec,
Nyomoritoya vagy te az Özüegyőknek,
Teged Isten el vešt, higy besédemnec.

Végezést Király ió tanaczíual,
Hogy minden iót tenne segény Sidóckal,
Nem sokat használna ő rabfágoćkal,
Köüeteket küldé paranczolattal.

Itben

EDICTVM LIBE-

rationis Iudæorum.

ITben Egyiptomban kic nagy fogtságban,
Atyám melly Sidókat vétót rabtságban
Megh szabadullynac haggyuc paranczban,
Ki est nem fogadgya esic haraghban.

Nem léfen ebből senkinec nagy kára,
Hus Siclus léfen mindennec váltága,
Minden ember astis tollunc meg varya,
Husad napra iöyen fel Tárházomban.

Czak ez azért az mi paranczolatunc,
Az ki est fogadgya léfen baratunc,
Az ki nem fogadgya arra haragunc,
Külömbet ezeknél mi sem akarunc.

Vadnac nagy örömben Sidóc begényec,
Nagy halákat adnac az Vr Istenec,
Kegyes voltán az iö Feyedelemnec,
Czodálkoznac okát kérdőzic vala.

Végre meg értéc az Király bándekár,
Hogy keuánnya az Sidóc Bibliayát,
Sokan Sidóc vöüec az Király folgyát,
Egyiptomban tönec Sidóc maradást.

Egy sommáya az Raboknac árránac,
Hatfáz hatuan ezer Siclust oftánac,

Hét

Hét egéfi nap ezeket meg oluafác,
De semminec tetréc az iö Királynac.

Meghis főla Király fő Tanácziual
Aiándéket külgyen Oratorockal,
Ast végezé hogy egy draga astallal,
Arany ezüst Czešeket külgyen kannáckal.

Eo az astalt Salamon Templománac,
Sent kenyerec hogy azon állanánac,
Arany Czešéc, Pohároc, és az kannác,
Meregetni áldozatkor volnánac.

Sáz Gyra ezüstet az nagy fő Papnac,
Király aiándékon Elcazernec,
Orfág férent mindönüe iranac
Ieles hires Ötuešeket hozánac.

Igen hamar az mértékét ki adà,
Aranyat ezüstöt böuen ki adà,
Hosfúsága felešége egy vala,
Magasága másfel lingni czak vala.

Söt temérdeksége négy vyni vala,
Liliom módra valo lába vala,
Négy arany karika benne iár vala,
Két aranyas rúd abban által iár vala.

Gyakran körös környül šép virágockal,
Az partáya ékes šép koronáckal,
Az koronác közöt nagy šép gyöngyeckel,
Meg czillagoztatà drága kőueckel.

B

Rendel

Rendel az közepi szép sima vala,
Mint az Atzél tükörtündöklic vala,
Abban ember képét meg láttya vala,
Carbunculus szép fínt az mutat vala.

Aranybol ezüftből aſtal ál vala,
Meander viz raita metzetőt vala,
Sép tekergőſen raita folly vala,
Drága Vniockal az pártya vala.

Igen ékes aſtal szép virágockal,
Spikinardal nagy szép Palma ágockal,
Szőlő gerezdeckel Olay ágockal,
Sép roſackal, nagy ſoc ſínű almáckal.

Vala Király gyakran az Őtueſteckel,
Harmintz ezüft Czefét szép ékeſséggel,
Czináltatà aranybol huſat szép rendel,
Őt szép arany kannát czoda ſépséggel.

Mind ezeket hetuen Gyra ezüftből,
Czináltatà ötuen Gyra aranybol,
Bőczülhetetlen ſoc drága kőueckből,
Királyſágát meg ielenté ezekből.

Fel kéſtíé ezeckel két hú ſolgayát,
Fő tanaczát egyyikét Ariſteaf,
Az maſikat im az Komornyic Andráſt,
Im ilyen leuelet iratà mingyaráſt.

Rex

Rex Ptolomæus Ele=

azaro ſummo Iudæorum Pontifici S. P. D.

IRya kőſőnetit Eleazernec,
Ptolomæus Király ez nagy fő Papnac,
Magát aiánlya mint iő bomſédgyánac,
Ioual akar lenni mint barattyánac.

Téged kérőne mint bizot barátunkat,
Küld minékűnc az ti Bibliatokat,
Es az mellet kűlgy olly bölcz ſérfiakat,
Kic Görögűl tolmaczollyac azokat.

Czak azért kűltűc mi fő tanaczunkat,
Kiktől kűltűnc egy keues aiándéket,
Egy ezüft aranyból czinált szép aſtalt,
Pohárt, Czefeket és ez mellet kannákat.

Voltac Sido foglyoc it Egyptomban,
Kiket még Atyám vetet vólt rabſágban,
Azokat meg ſabaditottuc moſtan,
Soknac Hopénzt oſtottunc vduarunkban.

Végezéc leuelet Király indita,
Két Oratorát ottan el boczata,
Sékerekre ayándékit rakatà,
Az leuelet ezek kezében nyuita.

Oda huſoneggyednapra iutánac,
Az nagy Papnac erről hogy hírt mondánac,

Bz

Az

Az Követec ám be boczatának,
Köszönénec ezek Eleazernec.

Drága aiándékát Ptolomeusnac,
Kiket küldöt vala az Szent Templomnac,
Czodála és igen örüle annac,
Mentől inkább Sidóc szabadságának.

Felette szép beszédeckel beszélle,
Követőktől Királt mind meg kérdeze,
Másnap érte egy áldozatot ferze,
Nagy Istennec az Királyért könyörge.

Eoker harmad napig igen jól tarta,
Drága Balsamommal aiandekoza,
Az Isten Templomát vélek el iára,
Az Sion Várát nékic meg mutata.

Ierusalem várasat mind el iára,
Templombeli czatornákat mutata,
Az Isten Ladáját nékic mutata,
Az kő Tablát nékic meg mutata.

Tön egy gyűlést az fő Pap negyed napon,
Az Véneket mind be gyűté az napon,
Hat hat férfiakat valasta azkoron,
Tizenket nemzetből, soka az napon.

Az Egyiptomnac kegyelmes Királya,
Az Isten törvényét töllünk keuánnya,
Mondhatatlan nagy mi hozzánk ió volta,
Dragalátos néki szép aiandéka.

No

No azért mennyetec el Hetuenketten,
Vigyétec el ez Szent Könyuet nagy fépen,
Tolmáczollyátoc meg tő Görög nyeluen,
Veletéc léfen az nagy örök Isten.

Tölec ieles aiandékokat küldé,
Király követiuel egyút erefté,
Ira egy leuelet Királynac küldé,
Pap leuelénec ez vala az rendé.

Eleazarus Pontifex,

Regi Ptolomæo Amico splendidissimo
S. P. D.

Eleazer Ptolomeus Királynac,
Egész Egyptomnac ő Királynac,
Köszönetit irya mint barattyának,
Éltét vgy keuánnya mint ő magának.

Síuúnc ferent könyörgettúnc Istennec,
Abrahámnac Isaaknac Istennec,
Hogy aggyon egélséget Fellegednec,
Arisenakiste Felelegednec.

Olly nagy örömünk volt az nap minékúnc,
Mikor leueledet adác minékúnc,
Halhatatlan jókat töttél mi velúnc,
Mert szabadon boczáttad mi nemzetúnc.

B₃

Láttuc

Láttuc drágálatos aiándékidat,
Kinél sőm nem láthatot dragábbakat,
Arany Ezüst kőueckből rakot Aftalt,
Arany ezüst Czéféket sőp kannákat.

Veghetetlen jóckal szerettél minket,
De ezekért keuánod csak Kőnyuűnket,
És ez mellet tolmáczolo Bölczeket,
Méltonac itiltúc te kéréfődet.

Mi azonnal az te egésségédért,
Feleségédért Arsenoe Asfőnyért,
Gyermekidért, az te jó szerenczédért,
Aldozatot tőttűnc mi mind ezekért.

Im el kültűc néked az Isten kőnyuűt,
És ez mellet Hetuenkét tudós mestert,
Kic tanúltac Sidót és Görög nyelűet,
Aianlyuc őtalmad alá ezeket.

Léűen olly bizodalumuc felségűdben,
Ha meg léűen őt az Kőnyfordításban,
Haza ereűted őket bekességűben,
Isten legyen veled, légy egésségűben.

Olly nagy őrómmel ők el indulánac,
Egyptom felé mikoron iutánac,
Alexandriában már az Királynac,
Hire vala hogy ők vűban volnánac.

Sőt im az Várasban be iűttac vala,
Az két fő kőuetet elűb hiuata,

Az

Az nagy Pap leuelét ottan oluasa,
Az vűan az Mestereket solita.

Vala az Királynac illyen sőkása,
Kőuetec hozzáya ha mennec vala,
Harmintz napig sűálláson léűnec vala,
Az vűan Királyyal besűelnec vala.

Azon czudálkozéc egűű vduara,
Miért változot meg Király sőkása,
Az Hetuenkét mestert hozzà hiuata,
Semmi haladéc nem lőn akkor abban.

Nagy sőp arany bőtűckel vala irua,
Az Isten tőruűnye feyer hartyára,
És az felet az nagy Pap ayándéka,
Be mutatác Királynac egy nagy házban.

Vete sűemét Király őt az Bölczekre,
Tőlőc Isten Kőnyuűt elűb meg kerdé,
Sőp aranyas kapczait ám fel teitű,
Nagy álmeűkodással Király asűt nézű.

Sőt elűűer Király hetűűer meg haila,
Őrómeűben nagy sűc kőnyuűet hűllata,
Királyhoz képeűt mind az ő vduara,
Sirnac, és Bölczeknec Király így sűola.

Igen kőűűnyűűc Fűrfiac tűűnec,
Munkátokért nagy háláckal tartozunc,
De felleűben Eleazer Pűűpőknek,
Őrók háláckal az nagy Vr Iűtennec.

Nem

Nem illic tûnéktéc est czodálnotoc,
Hogy előfér az Szent Isten könyuénc,
Tisztelséget töttem tû előttetec,
Igy kellett ennek lenni iól ertitec.

Kezeket Király eggyenkent fogdosa,
Az napot örök Innepnec ő monda,
Antigonust mert az napon meg birta,
Mellyen őket az Isten oda hosta.

Viteté Könyueket be az Tárházban,
Nagy sokakat hiuata vy vduarban,
Király vigan az Bölczekkel mulata,
Óruendetes lón az Király vduara.

Szerze Dorotheus hetuenkét állást,
Mindenikben drága meg vetet ágyat,
Kikben állitá ot az Doctorokat,
Hozzá szerzé egy egy gyermek aprodot.

Azok az Mestereknek folgalánac,
Minden orában ot ielen valánac,
Valaminémü ételt keuanánac,
Mesteröknek azok adua volnánac.

Lón harmadnap az Királynac tanácza,
Tanaczolásánac ez lón a módgya,
Phallerius Demeternec meg hagyá
Mestereknek czendez helyet gondolna.

Fel fél felé az Tenger sígetiben,
Vala Királynac igen szép vad kerte,

Egy

Egy drága szép palota közepette,
Drága szép kárpitockal ékelitue.

Ez hetuenkét Mester egy ackarattal,
Az Sígetben mennec Phalereussal,
Kezeket meg mosuán szép imátkozással,
Dolgokat el kezdéc Isten híréuel.

Czodálatos nagy forgalmatofsággal,
Az ighiket fordittyac egy tanáczuál,
Meg irattyac Phalereus Doctorral,
Mondhatarlan eggyesséc ők egymással.

Imé hetuenkét nap így tolmáczolác,
Az Szent Könyuet Görögül meg forditác,
Ptolomeus Királynac be mutatác,
Hét egész nap előtte meg oluásác.

Tudakozic Király Phalereustól,
Mi oka hogy ez az bölcz Poetaktól,
El titkoltatot világi bölczektől.
Meg felele Phalereus azontúl.

Az Isten törvényénec felséges volta,
Oka ennec és az Isten tilalma,
Világhi bölczektől ő el titkolta,
Senki ez ighiket megh ne moczkollya.

Hallottam en meghis Doctor aít mongya,
Theopomphus hogy meg bolondult volna,
Almában az néki hogy meg ielent volna.
Bolondlágánac mi volna az oka.

C

Isten

Isten azért ötet meg verte vala,
 Ez Szent Könyből ighiket ki vót volna,
 Az kőlségnek kikkel iádzodot volna,
 Theodoctus ezért meg vakult volna.
 Ezeket haluán az Király czudállya,
 Azért forgalmatoisan paranczolla,
 Ez Szent könyueket senki ne moczkallya,
 Mint egy drága kinczet est vgyan tarcza.
 Sola még his Phalereus Bölczeknek,
 Soká soc ferént ok az Szent Könyueknek,
 Rutolaira peczétet vessenec,
 Ez igickel azért ok be peczétléc.
 Atkozot legyen mind Mennyen és földön,
 Atkozot legyen házában kertében,
 Ez ighékhez valaki többet téssen,
 Vagy ezekben csak egy ighit el véssen.
 Atkozot az mind iartában költében,
 Ne legyen nyomos ez földön élteben,
 Ki ez Könyuet nem tarttya böczületben,
 Az egész nép mongya vgy legyen Amen.
 Hogy ezeket ssep rendel el végezéc,
 Királytul egy vgy Vduar hirdetteté,
 Hét egész nap akkor minden iól lakéc,
 Hegedűsnec ió Bor innya adalséc.
 Legyen vége első rés enekünkben,
 Aggyunc hálát az Istennek fűuünkben,

Ki

Ki segillöt ez Versökre elminkben,
 Diczirtelséc sent neue ez száz versben.

Sequitur secunda pars

DE SEPTVAGINTADVOBVS

quaestionibus à Ptolomæo propositis,
 earundemq; solutionibus.

Tolomæus egy vgy Vduar téteté,
 Vrakat vitézeket le ülteté,
 Az hetuenkét Mestert rendben ülteté,
 Heted napig Király nagy vigan éle.
 El hiuata az Arlenoe affontis,
 Egyetemben affony házanépétis,
 Haluán indul Arsenoe affonyis,
 Solgalánac nagy soc Király fiakis.
 Téteté ki Király ssep Pohár sikit,
 Fényessitét ssep aranyas palotait,
 Vigan hordattya etkei borait,
 Futattya Trombitait vereti dobytait.

Conuiuium primi

DIEI.

C.

Rendel

Rendel az hetuenkét Mester ül vala,
Király egy egy kérdést töllec kérd vala,
Az elsőől Király kérdötte vala,
Országát mint bekecségben tarthassá.

Vgy mond az Bölcz, az Felleéges Istenben,
Szelidlegét ha ki követ mindenben,
Iamborokat tarttya nagy tisztcségben,
Az olly Ország maradhat bekecségben.

Söt ez vtán az masodiktól kérdé,
Mint lehetne igaz czeleködete,
Sola az bölcz, Király ha te mindenben,
Te magadat meg tekintöd éltedben.

Igy lehet igaz az ember az földben,
Ha az Istent feli egész éltében,
És ő tölle tarttya tellyes sűűében,
Bölczeségöt az embernek lelkeben.

Lám az harmadikat Király vgy kérdi,
Vallyons hogy lehet hogy minden baráti,
Ollyanoc legyenec fele társai,
Mint ő maga: bölcz arra ást feleli.

Ollyan légy te mint Isten ő Felleé,
Ki mindennec életöt ad mindenben,
Ést barátid meg értic, és mindenben,
Követnec tégedet az kegyecségben.

Söt ez vtán kérdi az negyediket,
Gonoszokat ha mikoron meg büntet,

Iambo-

Iámborokat igazságokban meg ment,
Mindeniknel hogy találhat hirt neuet.

Ved esedben, semmit se keuecségből,
Az bölcz mongya, se hatalmas erőből,
Ne czelekedgyél bűnössele érdömből,
Hanem mindent kegyecséges türesből.

Az ötödiktől kérdi hogy lehetne,
Viadalban hogy gyözhetetlen lenne,
Bölcz ást mongya hogy imigyen lehetne,
Ha nem biznec semmit ő Fegyuerében.

Nebizzál vgy mond hatalmácságodban,
Istent nézzed mikor indulí az hadban,
Ötet hiyad eléb titoc házadban,
Igy lehet bódog te minden viadalban.

No ez vtán hatódiktól ést kérdi,
Hogy hogy féllyenec tölle ellenfégi,
Az Királynac az bölcz im ést feleli,
Hogy ha léfnec Isten felö virézi.

Vele ísmet soc hadi késűleti,
Kickel mind addig sem kellene élni,
Migh nem a sűűkleg adgya meg mutatni,
Istennekis ez volna terméseti.

Sokat nem kélec hetediket kérdé,
Mi volna iob az embernek éltében,
Az Királynac Mester igyen felele,
Ha az ember imest hísi éltében.

C3

Hogy

Hogy csak Isten biryon minden népéket,
Minden iora csak ő vezeti őket,
Kérdé Királyot az nyóltzadic mestert,
Hogy az ember im az iámbor életöt.

Az ő hólta vtán ő fiainac,
Hogy hadhatya az ő Maradékinac,
Aft feleli Mester im az Királynac,
Ha meg hagyod Vram te fiainac.

Soha ez Világbi hirben és neuben,
Ne keüelykedgyéc se kazdagfágában,
Istenfélőc legyenec ő dolgokban,
Eft had néki im az Testamentumban.

Sőt erre kérdé az kilentzediket,
Mint kellyön az ió és gonofi hir neuet,
Mind egyaránt el fenuedni ezeket,
Meg felele főla illyen befédeket.

Ez így lehet ha gondolod búuedben,
Hogy az Isten iót és gonofit éltünkben,
Közöllegh adgya az embernecc élteben,
Senki eft el nem kerülheri földön.

Paranczola Király az Tizediknec,
Hogy meg mongya mind az egéfi vendégnecc,
Mi végre kel lenni az erősfégnecc,
Feleleti akkor ez lón az bölcznecc.

Tudgyad Király az mondaric erőfnec,
Az ki ió tanaczából végezéfnec,

Végre

Végére mehet minden ő kezdéfnec,
Hálát adhat az illy ember Istennecc.

Vadnac az Királlyal foc Pogán bölczec,
Czudálkoznac hogy az tudós mesterec,
Hirtelen illy ékefen meg felelnec,
Az Istentől fundamentomat vetnec.

Az Királlyal feyenként vigadánac,
Éyfelkorig lakodalmat nyuitánac,
Tób kérdésec más napra haiadgyanac,
Ma az Vers szerzőnec innya adgyanac.
Hegedősec somiuhon se maraggyanac. &c.

Conuiuium secundi

DIEI.

G Yorfan más nap az ebéd el késüle,
Király Királne assonnyal le üle,
Tizeneggyedic mestertől eft kérdé,
Meg tartani az marhát mint kellene.

Így lehet ez vgymond, ha Országodban,
Meltatlan dolgokat birodalmodban,
Nem czeleködel te tartományodban,
Pénzed ne kölcz heabaualofágba.

No mond meg tizenkettődic ennékem,
Az igaz mondást en mint köüetherem,

Bölcz

Bölcz aſt mongya Felfégedet en kérem,
Meg gondollyad ez világon melly ſemérem.

Tökéltetlenség ſhazugfág emberben,
De kiúáltképpen az Féyedelmekben,
Iſten igaz mondáſt ſeret emberben,
Hazugfágot gyúlól minden nemzetben.

Az tizenharmadot kéri meg mongya,
Fegyelőmnec hogy miczoda az módgya,
Bűneſeket ſép ſóual néha néha,
Meg büntetni fenytéknec az módgya.

De az tizennegyediktől aſt kérdé,
Világon kegyelmes hogy hogy lehetne,
Bölcz aſt mongya kegyelmes így lehetne,
Ha az Király meg gondolna ſúueben.

Világra melly nehezen ſülettetűnc,
Betegſégre nyaualyáual fel nőttűnc,
Iſtennec kegyelmes voltát tekinczűc,
Egymás ellen így nem kegyetlenkedűnc.

Am az tizenötödiktől meg tudá,
Mi fő dolog minden birodalomban,
Bölcz aſt mongya nem nézni aiándékra,
De Iſtennec ő ſent igafságára.

Sóla Király ot az tizenhatodnac,
Kérdé tőlle creyét iamborſágnac,
Bölcz ſeſele és ſóla az Királynac,
Meg kel gondolni aſt minden iambornac,

Czak

Czak az Iſten az ki minden titkot lát,
Setét Tömletzet veſeket által lát.
Mindenöckel teſen ez minden iókat,
Ha eſt teſed hinac igen iambornac.

Veté tizenhetedic eleiben,
Módgya az birodalomnac mi légyen,
Magad birnod előſer ſúkfég leſen,
Birodalmokban így ió módod leſen.

Vallyon ſmi módon az iót az gonofától,
Mint válaſthatom meg gonofa az iótól,
Király kérdi az tizennyoltzadiktól,
Meg ſeſele Bölcz így ſóla azontúl.

Ez Világon ha te az igafságrol,
Elmelkedel csak az ió iamborſágról,
Meg gondolod hogy az Lelkőt az teſtől,
El ſakaſtani nem ſeket bűnnélkül.

Soc rettenetes álmoktól aluttomban,
Mint ohaſam magam az en ágyamban,
Tizenkilentzed adgyad moſt tuttomra,
Hogy nyughatſam eiyel az en ágyamban.

Tudgyad Király hogy az pokol álmoktól,
Így menekedhetel vndoc lataſtól,
Ha Iſtenről gondolkodol és iókról,
Otalmozod magad nappal hitſágtul.

Imè Király huſadikat meg kérdé,
Méltatlanſágot ne tenne élteben,

D

Meg

Meg mondana az miképpen lehetne,
Bölcs önéki erre igyen felele.

Olyat czelekedgyél Király éltedben,
Ki te hozzád méltó legyen mindenben,
Ne légy éktelen czelekedetődben,
Istent kéréyd segillyen téged erre.

Nagyon örül Király minden népével,
Az bölczeckel lakic iő Venerőckel,
Had tölczenec bár csak amaz Serleggel,
Hegedősec had lagnánac iő keduel.
Minem meg fogy hordótoc egy keuésfel.

Conuiuium tertii diei.

ES^T akara Ptolomęus ackoron,
Minden ember iőyen be harmad napon,
Vigan lakyéc Királlyal vy vduarban,
Vduarban lépéc Arlenoe asfiony.

S^ola Király husonnegyedec mesternece,
Legyen io kezdőye kérdés feítésnece,
Mi nehezeb dolga Feiedelemnece,
Mongya meg asf az bölcz az Feiedelemnece.

Igen nehéz Király magad meg birnod,
Nehez néked magadon vralkodnod,

Életed-

Életedben magad meg mértékelned,
Lehetetlen dolgot nem kel keuánnod.

No ezen kérdi husonkettődiket,
Hogy hogy lehet senkire ez föld felet,
Ne irigykódhessem mond meg nekem esf,
Az Királynac mester sola illyeket.

Ha gondolod hogy minden Királlyoknak,
Isten adgya birodalmat azoknac,
Kazdaglágot ő ad az kazdagoknak,
Az irigylég semmit árthat azoknac.

Ot meg kérdé az husonharmadikat,
Ki vtálhattya meg ő ellenfégét,
Bölcs asf mongya, ki nem válogat semélt,
Mindeneckel téfcen kegyelmeseget.

Nám meg kérdé az husonnegyediket,
Diczirete el ne vessen hogy lehet,
Bölcs asf mongya hogy ha nagyot és kiczint,
Egy aránt tisteled kazdagot sfegént.

Ot az husonötödiket meg kérdé,
Kit kel néki kiualtképpen tistelni,
Irigyidet tisteld bölcz asf feleli,
Ezzel ötet iámborfagra kel vinni.

Rendel husonhatodiktól meg kérdi,
Kinec kel földön inkább kedueskedni,
Bölcs asf mongya S^uleinket kel tistelni,
Mindeneknél inkább kel keduet lelteni.

Dz.

Efók

Bölcs azt mongya ha meg gondolod fűből,
Isten czelekefic az törvényekből.

De az harminthatodiktól meg tuda,
Rokonfagnac hogy miczoda az hasna,
Bölcs azt mongya mi somorusaginkba,
Azoc lefnec társaink banatinkba.

Öt az harminthetedikét meg kérdé,
Félelem nélkül miképpen lehetne,
Bölcs felele ha lelked ismerete,
Semmiben nem tibolyogna testedben.

Meg kérdé az harminthnyoltzadik bölcsztől,
Mint élhetne mindenkoron okosul,
Bölcs azt mongya ha gondolkodol arról,
Embernec élete nincz mindenkor iól.

Immár harminthkilentzediket kérdé,
Vallyon smind lehet hogy soha restségben,
Se Világhi nagy gyönyörű életben,
Ne esneyéc az restlégnec vétkeben.

Nagy könnyen est Király el kerülh ed,
Tetisfredet ha kórosként meg nézed,
Mert Országot adot kezédben néked,
Vifely gondot arra snem les restféged.

Igen tettzic Királynac az felelet,
Az vtán kerdi az negyüenediket,
Mint ismerhessen meg czalárd fűueket,
Kic álnokoc hizelkedő népeket.

Nagy

Nagy forgalmatoson tarczad esedben,
Ha mind köfönetben és mind tanáczbán,
Egy szabadlag léssen te barátidban,
Tudgyad ninczen álnakfag az olyanban.
Olly igen örül Király ő vduarában,
Vigan tarttya vendégit io boráual,
Io volna most meg kénálanád azzal,
Lantost Hegedőst az bornac iauáual.
Had lakhanac ne gondolnál bár azzal.

Conuiuiū quinti diei.

Söt ez vtán feyenként ötöd napra,
Fel iouénec minnyáyan vy Vduarban,
Rend ferént az bölczec előbbi módra,
Le ülénec vigan lakoznac vala.

Tön illy kérdést az negyüeneggyedikétől,
Miczoda leg nagyob restlég embertől,
Bölcs azt mongya valaki gyermeketől,
Vestöt kimil nincz nagyob restlégennél.

Rendel az negyüenkettödiket kérdé,
Hazayánac mint szolgálai kellene,
Bölcs felele, az ki nem kéménlötte,
Hazayáért életét el vestötte.

Immár

Im már az negyuenharmadiktól meg tuda,
Önnön magát mennyire kel sabnia,
Felelégének ő keuanfágára,
Az bölcz erre Királynac ilyen s'ola.

Im iól láttuac Affonnepec melly gyarlóc,
Minden gonofságra okis melly hailóc,
Igen sokat kel nekióc fenuednőnc,
Mert nállok nélkül mi el nem élhetűnc.

Eft kérdi az negyuenegyedic bölcztol,
Miként ne czaláséc meg emberektől,
Az bölcz mongya, Király az czelczapoktól,
Meg ód magad két fáyu emberektől.

Sőt az negyuenötödiktől meg kérdé,
Miképpen haragos ő ne lehetne,
Az bölcz mongya Istenre kel néznie,
Ki oknélkül nem haragfíc emberre.

Veté negyuenhatodic eleiben,
Ió tanáczu hogy miképpen lehetne,
Bölcz ást mongya az imigyen lehetne,
Iót és gonofit ha meg tudna mérnie.

Czak az negyuenhetediktol meg kérdi,
Világ ferént mint kellyen bölczelkedni,
Bölcz így s'ola annac imigy kel lenni,
Az ió okofságot illic kőuetni.

Hagyá, negyuennyoltzadic hogy meg mőgya,
Kazdagfágnac hogy mi volna iutalma.

Bölcz

Bölcz ást mongya Isten annac házába,
Iőueuennec ki lefen ió gazdáya.

Rendel negyucnkilentzediktől kérdé,
Vallyons melly ház romlana el későbre,
Bölcz így s'ola az mely házat ingyeniben,
Nem csináltac az állana későbre.

Ioua hagyá ötuenödiktől kérdé,
Bölczelégnek mi volna ő gyümölcsze,
Bölcz ást mongya Léleknek czendelésége,
Lelki öröm bölczelégnek gyümölcsze.

S'ola Király vendéginec vigfággal,
Minden ember lakyéc vigan ió borral,
Ne kerűd el az Hegedűst most azzal,
Had űsse el az rosdát az torkáról.
Am az Lantost tollyac ki bár az házból.

Conuiuium sexti diei.

TÖN hatod nap Király nagy lakodalmot,
Be hiuata az Arsenoc affont,
Le űlteté az hetuenkét tolmáczot,
Es ezeckel Vrakat s'Vrfiakat.

It az ötueneggyediket s'olitá,
Attól kérdé és bizonnnyal meg tuda,
E Keuély-

Keuélyfégtől magát hogy meg ohaſſa,
Az Királynac az bölcz akkor így ſola,

Az melly ember gyakran meg emlekőzie,
Hogy porr ſhamu ki arról gondolkodic,
Kiuel ember hogy Iſtentől gyűlöltetic,
Keuélyfégtől az meg menekedhetic.

De az ötuenkettödiktől meg kérdé,
Kitől kellene tanácsot kérdeni,
Bölcs felele Vram iò meg gondolni,
Mert nem minden ember iò tanács adni.

Illic Vram iárnod annac tanácán,
Az ki ſokat forgódor iò dolgokban,
Nincz haſon mindenkor iſſiu tanácsban,
Magoc haſnát kic csak veſtic dolgokban.

Vete ötuenharmadic eleiben,
Az Királynac mi legyen nagyob ſükſége,
Bölcs aſt mongya ſolgainac ſerelme,
Alatta valóknac hozzá iò kedue.

Az ötuennegyediktől Király meg kérdi,
Procatornac hogy mi volna ő tiſti,
Bölcs aſt mongya igazat el hitetni,
Az hamifat igazán ki mutatni.

Nám az ötuenötödiket ſolituán,
Az melly Orſágban ſoc fele nép vagyon,
Kérdi hogy kel rendeket nagy igazán,
Keduét lelmi ſmeg tartani iò inodon,

Tudgyad

Tudgyad Király minden fele nemzetnec,
Így ſolgaltasd igalságot mindennec,
Ha nem nézed te ſeméllyét ſenkinec,
De ſollyaſát im az igaz törüennec.

Ez vtán ötuenhatódiktól kérdé,
Miczodán bánkodni inkább kellene,
Bölcs felele felebaratunknac eſete,
Somoruſág ő gonof ſerenzeye.

Sõt az ötuenhetediktől meg kérdi,
Mint kellene hamar ſégyent vallani,
Bölcs aſt mongya keuélyſégben kel eſni,
Mert így könnyeb nagy kudartzot vallani.

Paranczola az ötuennyoltzadiknac,
Hogy meg mongya kire kel az Királynac,
Feyét bizni, Várát bizni auagy az Vrnac,
Meg felele az bölcz arra Királynac.

Illic Király biznod magad ollyakra,
Ki tégedet ſemmi boſſuſagába,
El nem árul ſem penig haragyában,
Az ſükſégkor nem néz csak iutalomra.

Rendel kérdé ötuenkilentzediktől,
Hogy marathat az Orſág bekeſéggel,
Bölcs aſt mongya gondal nagy vigyazáſſal,
Tiſtartóc ne éllyenec ſertelenſéggel.

Így kérdezi hatuanodic meſtertis,
Mint leheſſen kedues és tiſteletes,

E

Aſt

Ast feleli, Király légy te iofágos,
Az latorfág Isten elöt vtálatos.

Touáb kerdi az hatuaneggyediket,
Mint tarthasson hadban io czendez fűuer,
Bölcs felele tarcz iámbor vitézeket,
Kikre bizhald feyedet és népedet,

Végezéc it hatodic lakodalmot,
Mind feyenként téfnec fűep lakodalmot,
Az Király vigan kőssöni io borát,
Nem felelti Hegedőfét Lantosát.
Mert vigabban ránthattya az notayát.

Conuiuium septimi

VEL VLTIMI DIEI.

SOC iò lakás vtán hogy iuttac vala,
Heted napra ki az végfő nap vala,
Tizenegy Doctor hátra marát vala,
Sentenciát kic nem mondottac vala.

Ast hagyà azkor Király ő Saffarinac,
Hétfer iobban főzzenec forgodgyanac,
Mert ez volna vége vy vduaránac,
Izene Király Királyne asfionnac.

Igen hamar ruhayában öltözéc,
Arsenoe asfiony ackor be lépéc,

Királyis

Királyis fűep ruhayában öltözéc,
Mint az nap homályban vgyan tündökléc.

Czudálatos lön Királynac ő dolga,
Mondhatatlan néki nagy iámborfága,
Az hatuankettődic bölcztol meg tuda,
Mint lehetne igaz okoskodása.

Te felféged magába meg gondollya,
Az mit hallasi magában iól meg hánnya,
Astis meg lásd az ki tenéked mongya,
Igy tanulsi igazán okoskodnia.

Ottan sola hatuanharmadic bölcznec,
Okát kerdi miért hogy soc emberek nec,
Iámborfághoz im ninczen ferenczényóc,
Sola az bölcz ot az Feyedelemnec.

Czodállatos az embert az terméset,
Réfegsége főuénsegre kéfiter,
Buyalágra adot nagyob menctelt,
Ezek téfnec latorra soc embereket.

Ot az hatuaneggyediket meg kérdé,
Királynac mit kel könetni élteben,
Mutatà bölcz az igaz törüenyőkre,
És azoknac igaz könetésére.

Meg kérdezé hatuankettődic mestert,
Ki érdemlene feyedelemseget,
Bölcs ast mongya az ki igazat feret,
Törüeny ferént alnokokat meg büntet.

E 3

Meghis

Meghis kérdi az hatuanhatodikat;
Ki érdemlené az Capitánfagot,
Bölcs azt mongya az ki az ember halált,
Bűnnec tartya és szeret igazságot.

Paranczola az hatuanhetediknec,
Hogy meg mongya im az Feyedelemnec,
Kit kel tartani czudalatos embernec,
Meg felele bölcz az Feyedelemnec.

Olly embert kel czodálnia mindennec,
Az kit latunc hatalmasnac kazdagnac,
De nem ismeryúc est lenni keuelynec,
Ez mondati méltán czuda embernec.

Sola ottan az hatuannyoltzadiknac,
Erre kérdi mongya meg az Királynac,
Miben kel lenni foglalatosnac,
Meg felele est monda az Királynac.

Ved elő Király hon vesztég últódben,
Az Isten könyvét keresed meg ebben,
Mint alattad valo nép orfágodban,
Hogy igazán ellyen minden dolgában.

Iuta Király hatuankilentzedikre,
Attol forgalmatoson meg kérdezé,
Mit miucllyen az ember dolga közbe,
Önnen magát el ne vnnya reftségben.

Tudgyon ember gondolkodni magáról,
Életénec igen gyarló voltáról,

Emle-

Emlekőzzéc az el mult nagy dolgokról,
És életét iobbicza meg azokból.

Az hetuenediktől Király meg tudà,
Mi modon kel neki vigan laknia,
És lakodalomban nem bánkodnia,
Az Királynac bölcz így kezde főlnia.

Az kic Historiákról tudnac főlni,
Nagy dolgokról meg tudnac emlekezni,
Annac sauat otis meg kel halgatni,
Néha Lantnac s Hegedőnec zöngeni.

Hetueneggyediket Király meg kérde,
Feyedelmet Királyi nemzetbőlé,
Vagy peniglen segény nemből kellene,
Az Orfág ótalmára bentelnie.

Azt felele természet meg mutattya,
Ebben ember magát az mihez tarcza,
Segény nemből támat Király iól tudgya,
Az kölségnec sokszor léfén farkasa.

Im az hetuenkettődiktől meg tudà,
Mi volna legh drágáb és iob orfágban,
Bölcs im az io bekefégre mutatà,
Ki nagy ritka madár Magyar orfágban.

Nagy dicziretben az Bölczec valánac,
Hogy hertelen sépen felelni tudnac,
Az nagy Istent vetic fundamentomnac,
Egy io kedue hogy iuta az Királynac.

Sép

Sép aranyas Pohárát meg tölteté,
Az elő mesterre sépen köszöné,
Igyéc abbol minden rendről rendre,
Köszönésnek im ez lön az ighie.

Monthatatlan hasznos ielen vóltotoc,
Lön minékünc, tífteletes Mesterec,
Kiért tünéktec hálaadóc lesünc,
Valamigh ez Világban mi élhetünc.

Az Pohárt kit most en kezemben tartoc,
Egéségeért az Eleazernec,
Köszönem en est mostan tú reátoc,
Ezzel füre egyyet egyyet igyatoc.

Hetuenkét inas apród foglalt tinéktec,
Mind azokat ez nap adom tünéktec,
Harom harom Ghira ezüst tünéktec,
Vegyétec io neuen noha tettzie kevéfnecc.

Harom harom ingel aiándékozá,
Király az Bölczeket vgy kéri vala,
Hogy gyakorta ionénec ő hozzáya,
Baratfagát nagy sép főckal aiánlya.

Ideye hogy el teléc vduaránac,
Az mester ec haza menni akarnac,
Sép aiándékot az Eleazernec,
Király küldé töllec im az nagy Papnac.

Tiz ezüst labu sép Setzel bekéket,
Ez mellet harmintz Ghira ezüstöket,

Egy

Egy végh Bárfont, tiz sellyem sép ingeket,
Sép Coronát, Biborból sép ruhákat.

Dragalátos arany sezüst czéféket,
Aiándekon küldé Király ezeket,
Ezek mellé az Papnac egy leuelet,
Leuelében ir az Papnac illyeket.

Köszönnyúc teneked barátlagodat,
Eleazer ezen kerünc tégedet,
Ne tilcz töllünc ez illy ieles bölczeket,
Ha mikoron meg látogatnac minket.

Őket Király sépen el kifirtete,
Hazaiokban tíftelességgel meg küldé,
Az Királynac lön io hire és neue,
Világ serte meg marada io hire.

Ptolomeus így czelekedet vala,
Ez világnac ő nagy hasznót töt vala,
Ez Szent Könyuet meg fordította vala.
Nagy költségeben Királynac tölt vala.

Pelda lehet ez az Magyar Vraknac,
Kic mindenkor csak magoknac vakarnac,
Isten tíftelességére nem gondolnac,
Az mit arra költnec alittyác kárnac.

Vallyon és miért illy foros markotoc,
En aít hissem hogy meg segényöttetoc,
De ha à segénység bánt ti bennetec,
Torkotoknac Vrac aít köszönnyetec,

F

Mond-

Mondhatatlan hires néktec torkotoc,
Czodállatos az ti Buza kortyotoc,
Mikoron elfogy tinéktec borotoc,
Farkas poenitentiát ti tartotoc.

Engem rágalmazónac nem mondhattoc,
Mert lattátoc hogy en igazat főloc,
De czudalom melly heű az ti torkotoc,
Hogy ennyi bort hamar fel kortyantotoc.

Ha el nem hagyátoc erkölcszetőket,
Magyar orfágnac mongyátoc io çiyét,
Nap keletre ideyén nézzetec helt,
De iai nem vihetitec el à Sólót.

Tudgyátoké mi legyen ennec oka,
Marhátoknac ninczen faporodása,
Ptolomęus Király erről io példa,
Houa kellene nem kóltitec oda.

Mert valamit ez veštőc tú az hidon,
Meg kel adnotoc bizonnyal az vámon,
Ninczen réše Istennec mely markában,
El kel annac kelnie csak heában.

Azért Magyaroc kérlec en titeket,
Ismeryétec meg az ti vétköteket,
Köuelsétec meg az ti Istentőket,
Meg boczátya higgyétec bűneteket.

Ez Éneket rendelé be Versekbén,
Kinec neuc iruán vagyon versfőben,

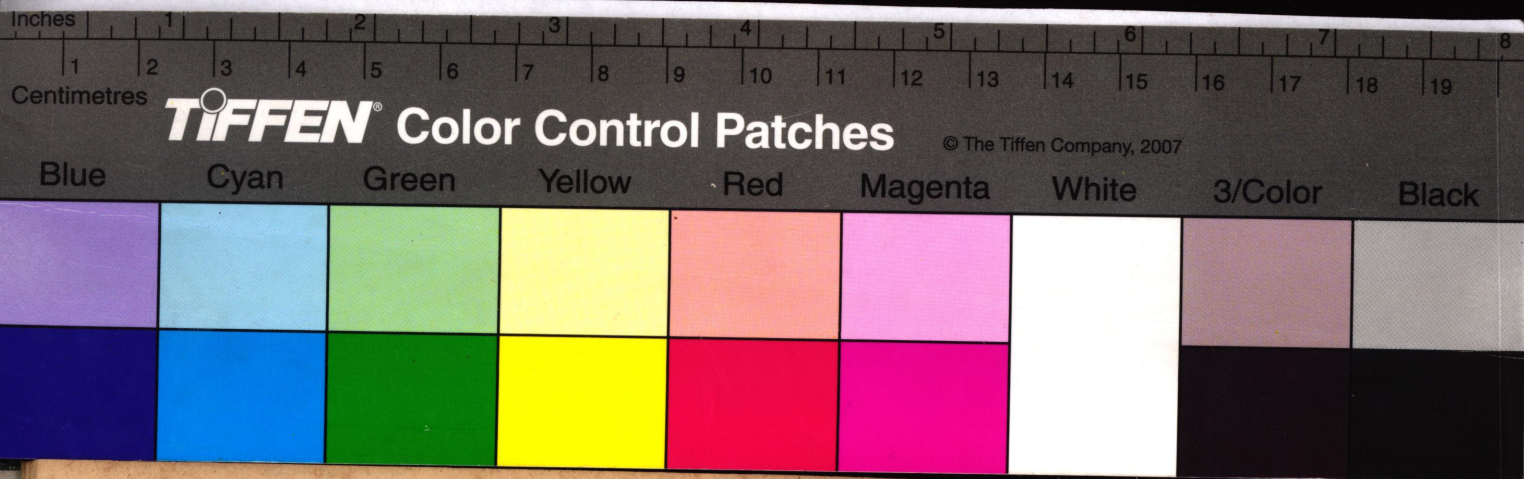
Másfél-

Másfélezer felőt irtac hetuenben,
Meg találta Aristeas könyvében.

Szerzé elben souány Silágy orfágban,
Kusalkőben az egy Hauas oldalban,
Egy Cellában az az egy fűstős házban,
El végezte el fen egy Som bokorban.

Chrisost. Homil. 9. in epist. ad Coloss.
Hallátoké köz rendec, kérlec berezzetec magatok-
nac Bibliát, melly az ti lelketeknec oruolsaga.

Mondhatatlan hires néktec torkotoc,
 Czodállatos az ti Bufa kortyotoc,
 Mikoron el fogy tinéktec borotoc,
 Farkas poenitentiát ti tartotoc.

Engem rágalmazónac nem mondhattoc,
 Mert lattátoc hogy en igazat főloc,
 De czudalom melly heű az ti torkotoc,
 Hogy ennyi bort hamar fel kortyantotoc.

Ha el nem haggyátoc erkölcszetőket,
 Magyar orságnac mongyátoc io ciyét,
 Nap keletre ideyén nézzetec helt,
 De iai nem vihetitec el à Sölöt.

Tudgyátoké mi legyen ennec oka,
 Marhátoknac ninczen faporodása,
 Ptolomeus Király erről io példa,
 Houa kellene nem költitec oda.

Mert valamit ez veštőc tú az hidon,
 Meg kel adnotoc bizonnyal az vámon,
 Ninczen réšc Istennec mely markában,
 El kel annac kelnie czak heában.

Azért Magyaroc kérlec en titeket,
 Ismeryetec meg az ti vétköteket,
 Kőuéssetec meg az ti Istentőket,
 Meg boczátya higgyetec bűneteket.

Ez Éneket rendelé be Versekben,
 Kinec neuc iruán vagyon versőben,

Másfél-

Másfélezer felőt irtac hetuenben,
 Meg találta Aristeas könyueben.

Szerzé elben souány Silágy orfágban,
 Kufalkőben az egy Hauas őldalban,
 Egy Cellában az az egy fűstős házban,
 El végešte el fen egy Som bokorban.

Chrisost. Homil. 9. in epist. ad Coloss.
 Hallátoké kőz rendec, kérlec berezzetec magatok-
 nac Bibliát, melly az ti lelketeknec oruolsaga.

KKövesduran

A dno rari

*Övendi
A dno rari*

